

Munich Personal RePEc Archive

Administrative law science at the University of economics – Varna

Dimitrova, Darina

University of Economics – Varna

2022

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/114453/>
MPRA Paper No. 114453, posted 07 Sep 2022 14:19 UTC

15 ГОДИНИ АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВРАЗДАВАНЕ В БЪЛГАРИЯ – ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ

СБОРНИК С ДОКЛАДИ
ОТ НАЦИОНАЛНА КРЪГЛА МАСА

Издаелство „Наука и икономика“
Икономически университет – Варна

**15 ГОДИНИ АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВОРАЗДАВАНЕ
В БЪЛГАРИЯ – ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ**

**Сборник с доклади от национална кръгла маса
15 юни 2022 г.**

**15 YEARS OF ADMINISTRATIVE JUSTICE IN BULGARIA –
PROBLEMS AND PERSPECTIVES**

**Conference Proceedings of the National Round Table
15 June 2022**

**15 ГОДИНИ АДМИНИСТРАТИВНО
ПРАВРАЗДАВАНЕ В БЪЛГАРИЯ –
ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ**

**Сборник с доклади от национална кръгла маса
15 юни 2022 г.**

**15 YEARS OF ADMINISTRATIVE JUSTICE
IN BULGARIA -
PROBLEMS AND PERSPECTIVES**

**Conference Proceedings of the National Round Table
15 June 2022**

2022

Издавателство „Наука и икономика“
Икономически университет – Варна

Сборникът се издава като резултат от национална кръгла маса „15 години административно правораздаване в България - проблеми и перспективи“, проведена на 15 юни 2022 г. в Икономически университет – Варна. Научният форум е проведен от катедра „Правни науки“ и при Икономически университет – Варна и Административен съд Варна.

Всички публикувани материали са рецензирани от утвърдени и водещи в съответната научна област специалисти, включени в научния съвет

The book is published as a result of a national round table “15 Years of Administrative Justice in Bulgaria - problems and perspectives”, which took place at 15th May 2022 in the University of Economics – Varna. The scientific forum was organized by the Legal sciences Department of the University of Economics – Varna and Administrative Court Varna.

All published materials are reviewed by established and leading specialists in the relevant scientific field included in the scientific council.

Тази книга или части от нея не могат да бъдат възпроизвеждани или предавани под каквато и да е форма или по какъвто и да е начин – електронен или механичен, и копирани без писменото разрешение на издателя.

This book or its parts may not be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, and copied without the written permission of the publisher.

DOI: <https://doi.org/10.36997/PPDD2022>

© Издателство „Наука и икономика“, 2022.

ISBN 978-954-21-1122-1

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Председател:

доц. д-р Андрияна Андреева

Членове:

доц. д-р Галина Йолова

гл. ас. д-р Дарина Димитрова

гл. ас. д-р Живка Матеева

гл. ас. д-р Диана Димитрова

НАУЧЕН СЪВЕТ

проф. д-р Дарина Зиновиева,

Институт за държавата и правото при Българска академия на науките

проф. д-р Христина Балабанова,

Университет за национално и световно стопанство

доц. д-р Андрияна Андреева –

ръководител катедра „Правни науки“, ИУ – Варна

доц. д-р Галина Йолова –

зам.-ръководител катедра „Правни науки“, ИУ – Варна

СЪСТАВИТЕЛИ

доц. д-р Андрияна Андреева

гл. ас. д-р Дарина Димитрова

КОНТАКТИ:

9002, гр. Варна, бул. „Княз Борис I“ №77

Икономически университет – Варна

Катедра „Правни науки“

E-mail: katedra_pn@ue-varna.bg

ORGANIZING COMMITTEE

Chairman:

Assoc. Prof. Andriyana Andreeva, PhD

Members:

Assoc. Prof. Galina Yolova, PhD

Chief Assist. Prof. Darina Dimitrova, PhD

Chief Assist. Prof. Zhivka Mateeva, PhD

Chief Assist. Prof. Diana Dimitrova, PhD

SCIENTIFIC BOARD

Prof. Darina Zinovieva, PhD,

Institute for the State and the Law, Bulgarian Academy of Sciences

Prof. Hristina Balabanova, PhD,

University of National and World Economy

Assoc. Prof. Andriyana Andreeva, PhD

Head of the Legal Studies Department, University of Economics – Varna

Assoc. Prof. Galina Yolova, PhD

Deputy Head of Legal Studies Department, University of Economics –
Varna

EDITED BY

Assoc. Prof. Andriyana Andreeva, PhD

Chief Assist. Prof. Darina Dimitrova, PhD

CONTACTS:

9002, Varna, 77, Knyaz Boris I Blvd.

University of Economics – Varna

„Legal sciences“ Department

E-mail: katedra_pn@ue-varna.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	11
1. Мария Нейкова 15 години административно правораздаване в България – проблеми и перспективи	13
2. Елена Янакиева Дейността на Административен съд – Варна през 15-те години на съществуването му	42
3. Христина Балабанова Към условието за законосъобразност по същество на административните актове	56
4. Драгомир Кръстев Международноправна отговорност при киберпрестъпления	61
5. Драгомир Кръстев Механизми на международно сътрудничество срещу киберпрестъпността	70
6. Галина Йолова За някои особености на административния контрол по Закона за здравното осигуряване	78
7. Момчил Мавров Оценката на въздействието в нормотворческия процес – необходим инструмент за подготовка и приемане на нормативните актове	88
8. Андрияна Андреева, Владимир Данев Правонарушения на студенти в сферата на висшето образование	96
9. Иван Куюмджиев, Андрияна Андреева, Диана Димитрова Дигиталните административни услуги, предоставяни от висшите училища на студентите – предизвикателства и добри практики на ИУ – Варна	111

10. Галина Тодорова	
Ролята на човешкия ресурс за успешната дейност на Административен съд – Плевен	123
11. Дарина Димитрова	
Административноправната наука в Икономически университет – Варна	128
12. Живка Матеева	
Съдебен контрол върху решенията и отказите за предоставяне на достъп до обществена информация.....	140
13. Диана Димитрова	
Роля на НАЦИД в системата на висшето образование в България.....	154
14. Памела Бучкова	
Теоретико-практически проблеми на удостоверителните административни актове	163
15. Милена Цветковска	
Правна характеристика на акта за отчуждаване на имоти – частна собственост, за държавни и общински нужди	173
16. Недялка Александрова	
Управление на риска в държавните университети в България	186
17. Йордан Йорданов	
Наказателно изпълнение и административно правораздаване – проблеми и предизвикателства	195
18. Гергана Върбанова	
Правна уредба и особености на електронното призоваване по АПК	208
19. Марияна Анастасова	
Обществените консултации в процеса по изработване на проекти на нормативни актове	215
20. Богатырева, Л. Б.	
Проблеми действия права в условиях пандемии: взглед из Казахстана	226

21. Марияна Ширванян	
Преюдициалните запитвания – кратък преглед на практиката на Административен съд – Варна	242
22. Георги Георгиев, Марияна Ширванян	
Специфики в регламентацията на принудителните административни мерки по Закона за движение по пътищата	250
23. Таня Димитрова	
Предизвикателствата пред съдията при конституирането на страните в съдебното производство при оспорване на актовете по ЗУТ	257
24. Дарина Рачева	
Особености на съдебното производство при оспорване на актове по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс	267
25. Валентин Пушевски	
Измененията в ЗАНН през погледа на съдията от първоинстанционния съд	277
26. Аделина Хаджийска	
За „гражданската конфискация” на незаконно придобито имущество и критериите „Енгел”	284
27. Петя Йосифова	
Хулиганските прояви и свободата на изразяване на мнение	291

АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНАТА НАУКА В ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

*Гл. ас. д-р Дарина Димитрова
Икономически университет – Варна*

ADMINISTRATIVE LAW SCIENCE AT THE UNIVERSITY OF ECONOMICS – VARNA

*Chief Ass. Prof. Darina Dimitrova, PhD
University of Economics – Varna*

Резюме: В настоящото изследване се разглежда в ретроспективен и съвременен аспект преподаването на административно право като учебна дисциплина в Икономически университет – Варна, което е органически свързано с дейността на преподавателите по административно право и развитието на административноправната наука. Разкрива се тяхната роля за развитието на едно от най-старите висши училища в България като образователна и научна институция. В резултат на направения анализ се извеждат някои тенденции при изготвянето на учебните планове и се правят препоръки за включването на административното право като учебна дисциплина за студентите икономисти.

Ключови думи: *административно право, учебни планове висше икономическо образование*

Abstract: This study examines in retrospective and contemporary aspect the teaching of administrative law as a subject (course) at the University of Economics - Varna, which is organically related to the activities of the faculty staff, teaching administrative law and the development of administrative law science. Their role in the development of one of the oldest universities in Bulgaria as an educational and scientific institution is revealed. As a result of the analysis, some tendencies in curriculum development are highlighted and recommendations are made for the inclusion of administrative law as a subject (course) for economics students.

Keywords: *administrative law, curricula, higher economic education*

Doi: <https://doi.org/10.36997/PPDD2022.128>

Non scolae, sed vitae discimus
Not for school, but for life we learn (Latin maxim).
Не за училището, а за живота учим (латинска сентенция).

Увод

Българското висше образование има дълбоки исторически традиции, а Икономически университет – Варна е висше училище с над 100-годишна история¹. Принос за подготовката на висококвалифицирани кадри за икономиката, както и за развитието на образователната и научната институция дават и юристите, работили през годините в университета. В резултат на техните постижения в областта на правната наука се усъвършенства и правната подготовка на студентите икономисти².

Дълбоки исторически традиции има потребността от правни знания във всички сфери на обществения живот, включително и в областта на икономиката, при това е налице ясно изразена връзка между административното право и икономиката. Нормите на този основен публичноправен отрасъл уреждат не само дейността на органите на изпълнителната власт, но също така са важен регулатор на икономическите отношения. Трябва са се има предвид, че в предмета на административното право се включват правни институти, като концесии, обществени поръчки³, лицензионни режими⁴, администра-

---

¹ Димитрова, Д. Правен режим на висшите училища в България от Освобождението до днес. // Известия, Варна: Наука и икономика, 2016, том 60, №2, с. 226-238.

² Димитрова, Д. Ролята на правната наука за развитието на Икономически университет – Варна. // Правната наука и бизнесът – заедно за устойчиво развитие на икономиката, Варна: Наука и икономика, 2016, с. 189-198.

³ Димитрова, Д. Тенденции в развитието на законодателството в областта на обществените поръчки. // Икономиката в променяния се свят: национални, регионални и глобални измерения, Варна: Наука и икономика, 2015, с. 177-184; Димитрова, Д. Новият закон за обществените поръчки – проблематика и хармонизация с европейското законодателство. // Върховенството на закона - предпоставка за развитие на бизнеса и за икономически растеж, София: УНСС, 2016, с. 389-395; Димитрова, Д. Обществените поръчки – законодателен механизъм за правомерно разходване на публични средства. // Ролята на правото в съвременната икономика. Сборник доклади от национална научна кръгла маса, 3 ноември 2017, Варна: Наука и икономика, 2017, с. 172-182.

⁴ Зиновиева, Д. Административно лицензиране и регистрация в здравеопазването (сравнителен анализ и законодателство в България). // Правна мисъл, 2000, №1; Зиновиева, Д. Лицензионни административни актове. София: Сиела, 2007.

тивен контрол и административнонаказателна отговорност за нарушаване на трудовото законодателство⁵, административен контрол и административнонаказателна отговорност за нарушаване на правата на потребителите⁶ и т.н.

Дълбоко осъзнато е, че бъдещите икономисти трябва да притежават знания в областта на правото, тъй като икономиката и правото са генетично свързани. Азбучна истина е, че икономиката е неразривно свързана с прилагане на правни норми⁷.

В този смисъл **целта** на настоящата работа е да се разкрие и анализира ролята на административистите, административноправната наука, както и обучението по административно право за развитието на ИУ – Варна като образователна и научна институция.

Поставената цел се изпълнява чрез следните **задачи**: 1) да се направи в ретроспективен и актуален аспект анализ на учебните планове, като се открият тези, в които административното право е включено като учебна дисциплина; 2) да се проследи в исторически ас-

---

⁵ Андреева, А., Йолова, Г. Административно-наказателна отговорност за нарушения на трудовото и осигурително законодателство. // Годишник на Икономически университет – Варна, 2008, том 80, с. 206-248; Андреева, А., Йолова, Г. Наказателноправна защита на трудовите и осигурителни правоотношения. // Известия, Варна: Наука и икономика, 2008, №3, с. 67-76; Андреева, А., Йолова, Г. Юридическа отговорност и контрол за спазване на трудовото и осигурително законодателство. Варна: Наука и икономика, 2011 (Библ. Проф. Цани Калянджиев, кн. 25); Андреева, А., Йолова, Г. За някои особености на административния контрол и административнонаказателна отговорност за нарушаване на здравословните и безопасни условия на труд. // Административно право – съвременни тенденции в правораздаването и доктрината. Сборник доклади. Варна: Наука и икономика, 2018, с. 65-79.

⁶ Димитрова, Д., Матеева, Ж. Административен контрол и административнонаказателна отговорност за защита на потребителите. // Известия, Варна: Наука и икономика, 2020, том 64, №1, с. 36-53; Димитрова, Д. Специфики на административно-правната защита на потребителите. // Качество и сертификация на продуктите. Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция, посветена на 100 г. от създаването на ИУ – Варна, Варна: Наука и икономика, 2020, с. 56-64; Андреева, А., Димитрова, Д. Нова правна рамка за административно сътрудничество между държавите – членки на ЕС, за повишаване на защитата на потребителите. // Качество и сертификация на продуктите. Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция, посветена на 100 г. от създаването на ИУ – Варна, Варна: Наука и икономика, 2020, с. 46-55.

⁷ Цанков, П. Разкриването на юридическия факултет – обективна необходимост за развитието на Икономическия университет – Варна. // Ролята на правото в съвременната икономика. Сборник доклади от национална научна кръгла маса, Варна: Наука и икономика, 2017, с. 9-16.

пект кои са били преподавателите по административно право, както и какво литературно наследство от научни публикации са оставили в резултат на работата си в ИУ – Варна; 3) да се изведат някои тенденции при изготвянето на учебните планове и да се направят препоръки за включването на административното право като учебна дисциплина за студентите икономисти.

В изследването са използвани традиционни методи на правната доктрина, а именно – исторически сравнителноправен анализ, актуален нормативен анализ, логико-юридически, метод на обобщение.

Изложение

Икономически университет – Варна е открит като Висше търговско училище със Заповед №7177 от 28 септември 1920 г. на министъра на търговията⁸. Впоследствие са приети и нормативни актове, с които се утвърждава статутът му на висше училище. Така съгласно чл. 222 от Закона за изменение и допълнение на Закона за народното просвещение (ДВ, бр. 87/1921 г.) като открито вече висше специално училище е посочена Търговската академия (Висше търговско училище в гр. Варна – бел. моя)⁹, а в Наредбата-закон за частните висши училища (ДВ, бр. 80/1938 г.) е под името „Варненска търговска академия“. От 1938 до 1945 г. е Висше училище за стопански и социални науки, което през 1945 г. се преустройва в държавен университет „Св. Кирил Славянобългарски“ (ДВ, бр. 191/1945 г.). От 1953 г. е Висш институт за народно стопанство, който от 1960 г. носи името на Димитър Благоев¹⁰. С решение на Народното събрание (ДВ, бр. 68/1995 г.) Висшият институт за народно стопанство „Димитър Благоев“ – Варна е преобразуван в Икономически университет със седалище във Варна.

Предвид голямото значение на правните знания за студентите икономисти, още първият учебен план на Висшето търговско учили-

⁸ Близнаков, П. и др. Кратка история на Икономически университет – Варна (1920 – 2000 г.). Варна: Наука и икономика, 2001, с. 21.

⁹ Димитрова, Д. Правен режим на висшите училища в България от Освобождението до днес. // Известия, Варна: Наука и икономика, 2016, том 60, №2, с. 226-238.

¹⁰ Указ за преименуване на Държавния университет в гр. Сталин във Висш институт за народно стопанство (№288-КНИК) – ДВ, бр. 68/1953 г.; Указ за наименоване Висшия институт за народно стопанство във Варна на Висш институт за народно стопанство „Димитър Благоев“ (№210). // ДВ, №46, 1960.

ще за периода 1920 – 1922 г. предвижда изучаване на редица правни дисциплини – обща теория на правото, гражданско право, търговско право, морско право, международно право, конкурсно право¹¹.

Това не е случайно поради връзката, която съществува между правото и икономиката. Икономическите отношения и процеси имат нормативна уредба, която дава юридическата рамка, в която те трябва да се развиват. В този смисъл, специалистите с висше икономическо образование, освен за икономическото съдържание на стопанските отношения, е необходимо да имат представа за правната същност на тези отношения и процеси. От такава гледна точка в учебните програми на икономическите специалности като необходима съставна част задължително следва да се включват и различни правни дисциплини¹².

За първи път дисциплината „Административно право“ е предвидена за изучаване като задължителна за студентите икономисти още в началния период от развитието на университета и е включена в учебните планове на Висшето търговско училище за 1929 – 1934 г. Тази учебна дисциплина е включена и в учебните планове за периода 1934 – 1938 г. под наименованието „Административно право и общинско самоуправление“¹³, а също е предвидена като задължителна и в учебните планове от 1938 до 1945 г. В периода 1938 – 1945 г., когато университетът се нарича Висше училище за стопански и социални науки, са формирани три правни семинара: по гражданско право, по трудово право и по публично право. Така правните знания на студентите икономисти сериозно се разширяват¹⁴.

В периода 1945 – 1953 г. съгласно Наредбата-закон за държавен университет „Св. Кирил Славянобългарски“ (ДВ, бр. 191/1945 г.) е регламентирано, че висшето училище има самостоятелна катедра „Общо учение за държавата и административно право“. Уредбата на законово ниво показва значимостта на този публичноправен отрасъл

---

¹¹ Цонев, С. и др. История на ВИНС „Д. Благоев“ – Варна. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Научноизследователски сектор, 1988, с. 227-228.

¹² Рачев, Р. Проблеми на преподаването на правни дисциплини в Икономически университет – Варна. // Правната наука и бизнесът – заедно за устойчиво развитие на икономиката, Варна: Наука и икономика, 2016, с. 248-250.

¹³ Цонев, С. и др. История на ВИНС „Д. Благоев“ – Варна. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Научноизследователски сектор, 1988, с. 235.

¹⁴ Близнаков, П. и др. Кратка история на Икономически университет Варна (1920 – 2000 г.). Варна: Наука и икономика, 2001 г., с. 65.

и съответно за всички студенти от 4-ти курс е предвидено да изучават задължително „Административно право“¹⁵.

През годините след 1953-та, когато университетът е под името Висш институт за народно стопанство, се изучават правните дисциплини „Основи на държавата и правото на НРБ“¹⁶, „Гражданско и административно право“¹⁷, „Право на НРБ“¹⁸, „Основи на правото“¹⁹. През този период знанията в областта на административното право са включени към съответната обща правна дисциплина²⁰, а също така е издадена и специализирана учебна литература²¹.

След демократичните промени през 1989 г. в ИУ – Варна е разкрит Юридически факултет с три основни катедри – Наказателно-правни науки, Държавноправни и Административно-правни науки и

---

¹⁵ Близнаков, П. и др. Кратка история на Икономически университет – Варна (1920 – 2000 г.). Варна: Наука и икономика, 2001 г., с. 99.

¹⁶ Разпис на лекциите за зимното и лятно полугодие на учебната 1950/1951 г. Сталин: Наука и изкуство, 1950 г.; Разпис на лекциите за зимното и лятно полугодие на учебната 1951/1952 г., Сталин: Държавен университет – Сталин, 1952; Разпис на лекциите за учебната 1953/1954 г., Сталин: Наука и изкуство, 1954; Разпис на лекциите за учебната 1956/1957 г. Сталин: ВИНС – гр. Сталин, 1956; Разпис на лекциите за учебната 1958 – 1959 г. Варна: ВИНС – гр. Варна, 1958.

¹⁷ Разпис на лекциите за учебната 1971 – 1972 г. Варна: ВИНС – гр. Варна, 1971; Разпис на лекциите 1972 – 1973 г.: [Студентски справочник]. Варна: ВИНС Д. Благоев – Варна, 1972.

¹⁸ Студентски справочник 1973 – 1974. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна; Студентски справочник 1974 – 1975. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1974; Студентски справочник 1975 – 1976. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1975; Справочник на студента за учебната 1978 – 1979 година. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1978; Справочник на студента за учебната 1980 – 1981 година. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1980; Справочник на студента за учебната 1981 – 1982 година. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1981.

¹⁹ Справочник на студента за учебната 1987 – 1988 година. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1987; Справочник на студента за учебната 1988 – 1989 година. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1988.

²⁰ Телбизов, К. Право на Народна република България (Учебник за студентите от специалността Стокознание). Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1977; Митков, В., Рачев, Р., Мицев, М. Стопанско право на НРБ [Учебник за студентите от ВИНС „Д. Благоев“ – Варна]. Варна: ВИНС „Д. Благоев“, 1989; Митков, В., Рачев, Р. Основи на правото на Народна република България [Учебник]. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1987.

²¹ Митков, В., Аврамов, Г. Основи на административното, семейното, трудовото и наказателното право на НРБ. Варна: ВИНС „Д. Благоев“, 1986.

Гражданско-правни науки²². Юридическият факултет при ИУ – Варна преустановява дейността си през 2000 г., но през годините на неговото съществуване административното право и административният процес са част от задължителните учебни дисциплини за студентите юристи.

От 1990 г. студентите икономисти изучават в 1-ви курс като „основна“ или „фундаментална“ дисциплината „Основи на правото“²³, в рамките на която на административното право е посветен самостоятелен раздел като дял на публичното право. А студентите от специалност „Стопанско управление“ изучават дисциплините „Основи на публичното право“ и „Основи на публичната администрация“, в които административноправната материя е широко застъпена²⁴.

Към днешна дата дисциплината „Основи на публичното право“ е задължителна за студентите от специалност „Публична администрация“, като 1/3 от включените в учебната програма теми са от областта на административното право²⁵. От академичната 2017/2018 г. в ИУ – Варна се предлага обучение в ОКС „бакалавър“ по специалност „Съдебна администрация“, администрирането на която е възложено на катедра „Правни науки“. Дисциплината „Административно право и процес“ е задължителна за студентите от специалност „Съдебна администрация“ и се изучава от тях в трети курс²⁶.

Изложеното показва, че административното право присъства трайно в учебните планове и програми за студентите от различни специалности. Всичко това почива на дългогодишните традиции и опит, оставени от юристите, работили в ИУ – Варна през годините. В

---

²² На основата на катедра „Правни науки“, с Решение на Общото събрание от 24 юли 1990 г. бе създаден факултет по управление с две специалности – „Маркетинг и мениджмънт“ и „Право“. На 20.09.1993 г. Общото събрание на Икономическия университет решава да се преустанови дейността на факултет „Управление и право“ и на негово място да се обособят два самостоятелни факултета – Юридически и Факултет по управление. Повече виж: Цанков, П. Разкриването на юридическия факултет – обективна необходимост за развитието на Икономическия университет – Варна. // Ролята на правото в съвременната икономика. Сборник доклади от национална научна кръгла маса. Варна: Наука и икономика, 2017, с. 9-16.

²³ Справочник [на Икономически университет – Варна] за учебната 1995 – 1996. Варна: ИУ, 1995.

²⁴ Справочник [на Икономически университет – Варна] за учебната 2003 – 2004 година. Варна: Наука и икономика, 2003.

²⁵ <https://ue-varna.bg/bg/subject/4146#curriculum>.

²⁶ <https://ue-varna.bg/bg/subject/4147#curriculum>.

над 100-годишната му история в университета са работили и редица преподаватели и учени – специалисти в областта на административното право:

• **Янко Колев Сираков** – частен доцент по административно право от 1933 до 1941 г. Научни публикации: *Общо държавно право. Общи понятия за държавата и устройство на модерната държава.* Варна: печ. Изгрев, 1939; *Правото на свободно самоопределение на народите и България.* Год. на ВТУ, Варна, т. XI, 1937 – 1938, с. 26; *Криза на демократичната система и засилване на изпълнителната власт. Догматичен и политически преглед.* Год. на ВТУ, Варна, т. XIII, 1939 – 1940, с. 112; *Развой на публичната власт. Политико-исторически и догматичен етюд.* Год. на ВТУ, Варна, т. XIV, 1940 – 1941, с. 160 и др.²⁷

• **Димитър Хараламбиев Димитров** – редовен лектор по държавно и административно право от 1943 г., редовен доцент от 1944 г., извънреден професор от 1946 до 1947 г. Научни публикации: *Балканите в международната стопанска политика.* София, 1940; *Кметската власт.* Год. на ВТУ, Варна, т. XVIII, 1944 – 1945, с. 204; *Общо учение за държавата.* Варна, 1946 и др.²⁸

• **Васил Йорданов Митков** – к. ю. н. доцент по право от 1983 до 1994 г. Чете курсове по „Административно право“ (1993 – 1994 г.). Научни публикации: *Същност и контрол за законосъобразност на принудителните административни мерки по Закона за движението по пътищата.* // *Социалистическо право*, 1985, №4, с. 10-18; *Място и роля на стопанското право и стопанското законодателство в управлението на народното стопанство.* // *Известия, сп. ВИНС „Д. Благоев“* – Варна, 1986, №1, с. 77-86; *Основи на административното, семейното, трудовото и наказателното право на НРБ* [Учебник за студентите от ФОП при ВИНС „Д. Благоев“ – Варна]. Варна: ВИНС „Д. Благоев“, 1986 и др.²⁹

---

²⁷ Показалец – животописен и книгописен – за преподавателите от стопанския факултет на Варненския държавен университет „Св. Кирил Славянобългарски“. Приемник на Висшето търговско училище за 25-годишнината от основаването му 1921 – 1946. Варна: Унив. печатница, 1947.

²⁸ Пак там.

²⁹ *Алманах на Икономическия университет Варна. 1981 – 1994: Животописни и книгописни сведения за преподавателите: По сл. 75-год. юбилей на Унив. Варна: Унив. изд. на ИУ, 1995 г.*

• **Богоя Веселинов Станков** – професор по право в ИУ – Варна от 1995 до 2001 г. Научни публикации: Общинският съвет и бюджета на общината. // Год. Икон. унив. – Варна, том 69, 1997, с. 3-35; Проблеми на правния статут на кмета на общината. // Год. Икон. унив. – Варна, 1998, том 70, с. 111-143; Основи на публичното право [Учебник за студентите на ИУ – Варна]. Варна: Унив. изд. на ИУГ, 2000 г. и др.³⁰

Преподаването на правни дисциплини в ИУ – Варна е дълготрайна традиция още от възникването му като първо търговско училище в страната, която продължава и до днес. Към Катедра „Правни науки“ работят трима преподаватели с изявени научни интереси в областта на административното право, защитили докторски дисертации по научната специалност „Административно право и административен процес“: гл. ас. д-р Дарина Димитрова, гл. ас. д-р Живка Матеева и гл. ас. д-р Диана Димитрова. Това бе една от причините да се организира и проведе на 20.04.2018 г. кръглата маса на тема „Административно право – съвременни тенденции в правораздаването и доктрината“, в резултат на която е издаден сборник с доклади.

Заклучение

Времето показва, че икономическото и юридическото образование се намират в диалектическа връзка, че по същество са взаимносвързани, поради което грешка допуска оня, който решава тя да се нарушава³¹. Днес значението на административното право за бизнеса нараства все по-вече. Ролята на съвременната държава в икономическите отношения е да координира и да регулира макроикономическите параметри. В това се изразява държавното управление на икономиката.

Административното право е основен публичноправен отрасъл от националната правна система, чиито норми регламентират не само изпълнителната дейност и държавното управление. Наред с

³⁰ Алманах на Икономическия университет – Варна. Животописни и книгописни сведения за преподавателите: 1995 – 2005: По случай 85 год. на ИУ – Варна. Варна: Наука и икономика, 2005 г.

³¹ Цанков, П. Разкриването на юридическия факултет – обективна необходимост за развитието на Икономическия университет – Варна. // Ролята на правото в съвременната икономика. Сборник доклади от национална научна кръгла маса, Варна: Наука и икономика, 2017, с. 9-16.

това административното законодателство е нормативен регулатор и на стопанската дейност, затова има пряка връзка с икономическите отношения. Налага се тенденцията за утвърждаване на административното право като важен регулатор на стопанските отношения. От една страна, то дава нормативната рамка на държавното управление на икономиката. От друга страна, регулира дейността на бизнеса с оглед създаване на устойчива заетост, повишаване качеството на живот и благосъстоянието на хората³².

Съществуващите традиции при изготвянето на учебните планове, както и връзката между административното право и икономиката, дават основание и да се направят препоръки за включване на дисциплина „Административно право“ в учебните планове за студентите икономисти.

Използвана литература:

1. Андреева, А., Димитрова, Д. Нова правна рамка за административно сътрудничество между държавите – членки на ЕС, за повишаване на защитата на потребителите. // Качество и сертификация на продуктите. Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция, посветена на 100 г. от създаването на ИУ – Варна, Варна: Наука и икономика, 2020, с. 46-55.

2. Андреева, А., Йолова, Г. Административно-наказателна отговорност за нарушения на трудовото и осигурително законодателство. // Годишник на Икономически университет – Варна, 2008, том 80, с. 206-248.

3. Андреева, А., Йолова, Г. За някои особености на административния контрол и административнонаказателната отговорност за нарушаване на здравословните и безопасни условия на труд. // Административно право – съвременни тенденции в правораздаването и доктрината. Сборник доклади. Варна: Наука и икономика, 2018, с. 65-79.

4. Андреева, А., Йолова, Г. (2008). Наказателноправна защита на трудовите и осигурителни правоотношения. // Известия, Варна: Нау-

---

³² Димитрова, Д. Съвременни тенденции в административното законодателство на България. // Правото и бизнесът в съвременното общество. Сборник с доклади от 2-ра Национална научна конференция, 8 ноември 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, с. 56-70.

ка и икономика, 2008, №3, с. 67-76.

5. Андреева, А., Йолова, Г. Юридическа отговорност и контрол за спазване на трудовото и осигурително законодателство. Варна: Наука и икономика, 2011 (Библ. Проф. Цани Калянджиев, кн. 25).

6. Близнаков, П. и др. Кратка история на Икономически университет Варна (1920 – 2000). Варна: Наука и икономика, 2001.

7. Димитрова, Д. Новият закон за обществените поръчки – проблематика и хармонизация с европейското законодателство. Върховенството на закона – предпоставка за развитие на бизнеса и за икономически растеж. София: УНСС, 2016, с. 389-395.

8. Димитрова, Д. Обществените поръчки – законодателен механизъм за правомерно разходване на публични средства. // Ролята на правото в съвременната икономика. Сборник доклади от национална научна кръгла маса, 3 ноември 2017. Варна: Наука и икономика, 2017, с. 172-182.

9. Димитрова, Д. Правен режим на висшите училища в България от Освобождението до днес. // Известия, Варна: Наука и икономика, 2016, том 60, № 2, с. 226-238.

10. Димитрова, Д. Ролята на правната наука за развитието на Икономически университет – Варна. // Правната наука и бизнесът – заедно за устойчиво развитие на икономиката, Варна: Наука и икономика, 2016, с. 189-198.

11. Димитрова, Д. Специфики на административно-правната защита на потребителите. // Качество и сертификация на продуктите. Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция, посветена на 100 г. от създаването на ИУ – Варна, Варна: Наука и икономика, 2020, с. 56-64.

12. Димитрова, Д. Съвременни тенденции в административното законодателство на България. // Правото и бизнесът в съвременното общество. Сборник с доклади от 2-ра Национална научна конференция, 8 ноември 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, с. 56-70.

13. Димитрова, Д. Тенденции в развитието на законодателството в областта на обществените поръчки. // Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения, Варна: Наука и икономика, 2015, с. 177-184.

14. Димитрова, Д., Матеева, Ж. Административен контрол и административнонаказателна отговорност за защита на потребителите. // Известия, Варна: Наука и икономика, 2020, том 64, №1, с. 36-53.

15. Зиновиева, Д. Административно лицензиране и регистрация в здравеопазването (сравнителен анализ и законодателство в България). // Правна мисъл, 2000, №1.

16. Зиновиева, Д. Лицензионни административни актове. София: Сиела, 2007.

17. Митков, В., Аврамов, Г. Основи на административното, семейното, трудовото и наказателното право на НРБ. Варна: ВИНС „Д. Благоев“, 1986.

18. Митков, В., Рачев, Р. Основи на правото на Народна Република България [Учебник]. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1987.

19. Митков, В., Рачев, Р., Мицев, М. Стопанско право на НРБ [Учебник за студентите от ВИНС „Д. Благоев“ – Варна]. Варна: ВИНС „Д. Благоев“, 1989.

20. Рачев, Р. Проблеми на преподаването на правни дисциплини в Икономически университет – Варна. // Правната наука и бизнесът - заедно за устойчиво развитие на икономиката, Варна: Наука и икономика, 2016, с. 248-250.

21. Телбизов, К. Право на Народна Република България (Учебник за студентите от специалността „Стокознание“). Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Варна, 1977.

22. Цанков, П. Разкриването на юридическия факултет – обективна необходимост за развитието на Икономическия университет – Варна. // Ролята на правото в съвременната икономика. Сборник доклади от национална научна кръгла маса, Варна: Наука и икономика, 2017, с. 9-16.

23. Цонев, С. и др. История на ВИНС „Д. Благоев“ – Варна. Варна: ВИНС „Д. Благоев“ – Научноизследователски сектор, 1988.

За контакти:

Гл. ас. д-р Дарина Димитрова
Икономически университет – Варна
Катедра „Правни науки“
E-mail: darina@ue-varna.bg